

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty ve věci žalobkyně: **Sound & Lights MM Praha, s. r. o.**, Sportovní 122, Řitka, zastoupené advokátkou Mgr. Janou Gavlasovou, Západní 449, Chýně, proti žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, Na Františku 1039/32, Praha 1, zastoupenému advokátem JUDr. Tomášem Hlaváčkem, Kořenského 1107/15, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2023, čj. MPO 90665/2023, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2024, čj. 6 A 124/2023-48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Popis věci a průběh předchozího řízení

[1] Žalobkyně podala žádost o poskytnutí dotace v rámci Výzvy č. 3.3. *Programu podpory subjektů podnikajících v oblasti kultury postižených celosvětovým šířením onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS – CoV – 19 „COVID – KULTURA“ (program podpory)*, vyhlášené žalovaným dne 8. 4. 2021. Konkrétně se jednalo o poskytnutí dotace ve výši 120 806,40 Kč za účelem splacení poskytnutých peněz z úvěrové smlouvy na technické zboží (zvuková a světelná technika). Žalovaný žádost zamítl s odůvodněním, že nesplňuje podmínky dle čl. 10 Výzvy č. 3.3., který stanovil výčet uznatelných výdajů. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu k městskému soudu, který jí vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost. Nyní napadeným rozhodnutím žalovaný žádost opět zamítl. Žalobkyně se proto znovu obrátila se žalobou na městský soud.

[2] Městský soud žalobu nyní napadeným rozsudkem zamítl, neboť dospěl k závěru, že žalobkyně nesplnila podmínky Výzvy č. 3.3. Dle čl. 10.2. se totiž o uznatelné náklady jedná pouze v případě, když byly žadatelem proplaceny a byly vynaloženy na provozní náklady, tj. nelze je využít pro jinou či odloženou akci nebo další činnost. Dále v čl. 10. 4. Výzvy č. 3.3. bylo uvedeno, že o provozní náklad se nejedná, jde-li o investiční náklad či bude danou věc/službu možné využít v budoucnu. Náklady žalobkyně se přitom vztahují k úvěru na technické zboží a bude je proto možné využít v budoucnu, takže je nelze podpořit v rámci tohoto projektu.

2. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (*stěžovatelka*) proti rozhodnutí městského soudu podala kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s.

[4] Městský soud se údajně nezabýval všemi argumenty, které mu předestřela. Zcela pominul námitku porušení zásady legitimního očekávání; principů dobré správy a zásady proporcionality. Nevypořádal rovněž námitku týkající se porušení rozpočtových pravidel a vystačil si s tvrzením, že na poskytnutí dotace nemá stěžovatelka právní nárok. Neposoudil ani srozumitelnost Výzvy č. 3.3. Proto je rozsudek nepřezkoumatelný.

[5] Stěžovatelka dále tvrdí, že již v žalobě poukázala na okolnost, že rozhodnutí žalovaného je odůvodněno stejně jako jeho předchozí zrušené rozhodnutí, takže mělo být opět zrušeno jako nepřezkoumatelné. Postup městského soudu proto naplňuje kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[6] Napadené rozhodnutí je prý rovněž nezákonné, neboť městský soud nesprávně posoudil námitku týkající se změn podmínek pro přiznání dotací, aniž by tyto změny byly zveřejněny. Pravidla byla zpracována ve formě, která umožnila více výkladů, přičemž žalovaný vybral výklad pro stěžovatelku nevýhodný. Na vyplacení dotace sice není právní nárok, avšak zde se nejednalo o klasickou dotaci, nýbrž o pomoc podnikatelům, kterým stát ze dne na den znemožnil výdělečnou činnost. Žalovaný proto měl pomoci podnikatelům, kteří náhle přišli o možnosti výdělků.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že námitky porušení zásad legitimního očekávání, dobré správy, proporcionality ani porušení rozpočtových pravidel nebyly v žalobě uvedeny, přičemž stěžovatelka doplnila svou argumentaci až při jednání. Dle § 71 odst. 2 s. ř. s. lze však žalobu rozšířit jen ve lhůtě pro podání žaloby. Všemi v žalobě (výslovně) uplatněnými argumenty se přitom městský soud dostatečně zabýval. Původní rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno pro nepřezkoumatelnost, neboť žalovaný se v odůvodnění omezil na strohé konstatování, že stěžovatelka nesplňuje podmínky pro získání dotace. V nyní napadeném rozhodnutí však již žalovaný uvedl, z jakých důvodů nemohly být uplatněné výdaje uznány, přičemž označil konkrétní dokumenty o úhradě splátek s tím, že se jednalo o náklady vztahující se k úvěru na technické zboží; tedy náklady, které je možné využít v budoucnu, a které proto nebyly určeny k podpoře.

[8] K tvrzené nezákonnosti žalovaný uvádí, že poskytovatel dotace nemá povinnost zveřejňovat změny v podmínkách nové výzvy oproti výzvě staré. Stát vystupuje (ve vztahu k příjemci dotace) ve vrchnostenském postavení, což mimo jiné znamená, že disponuje i značnou mírou volnosti při určování „pravidel hry.“ Je proto na žadateli, aby kritéria

pokračování

stanovená poskytovatelem dotace splnil. To, že stěžovatelka spoléhala na to, že podle předchozí výzvy bylo možné uplatnit určitý typ výdajů, jde proto pouze k její tíži.

[9] Co se týče jasnosti a určitosti pravidel uvedených ve Výzvě č. 3.3., nelze při interpretaci ustanovení týkajících se způsobilých nákladů dospět k jinému závěru, než že náklady uplatněné stěžovatelkou nejsou uznatelné. Článek 10 Výzvy č. 3.3. stanoví, že podpora může být poskytnuta na tzv. provozní náklady (čl. 10.1.), tedy náklady, které nelze *využít pro jinou či odloženou akci či další činnost* (čl. 10.2.). Co je a co není uznatelným provozním nákladem, bylo dále stanoveno především v čl. 10.4. a 10.5. Článek 10.4. přitom stanoví obecná kritéria, kdy nelze náklady považovat pro účely poskytnuté dotace za provozní náklady: „*O provozní náklad se nejedná: i. pokud se jedná o investiční náklad či bude danou věc/službu možné využít v budoucnu, nelze jej zahrnout do vyúčtování mezi uznatelné náklady, ii. v případě, kdy je tento náklad refundován či odpouštěn (např. náhrada z pojištění, náhrada voucherem apod.) či je formou zápočtu či barterové dohody/smlouvy a nedošlo k finančnímu plnění.*“ V čl. 10.5. jsou pak uvedeny různé typy uznatelných nákladů, kde v bodě vi. jsou zmíněny finanční služby a leasingy. Pravidla pro přiznání dotace je ovšem potřeba vykládat jako celek, kdy články 10.1.-10.4. představují úpravu stanovující základní kritéria, která musí splňovat každý uznatelný výdaj, přičemž jednotlivé možné uznatelné náklady/výdaje jsou rozepsané v čl. 10.5. K závěru, které výdaje jsou či nejsou uznatelné podle pravidel uvedených ve Výzvě č. 3.3, lze dojít základním právním výkladem a žalovaný se nedomnívá, že by zde byl prostor pro zásadní nejasnosti při interpretaci daného textu. Stěžovatelkou uplatněné výdaje sestávaly z jednotlivých splátek úvěru poskytnutého na základě smlouvy o podnikatelském úvěru na koupi zvukové a světelné techniky. Tyto náklady jsou tak v přímém rozporu s čl. 10.4. bodem i. Výzvy č. 3.3., neboť zakoupenou techniku bude moci stěžovatelka využít i v budoucnu. Proto žalovaný žádost o dotaci zamítl.

[10] Žalovaný nesouhlasí ani s tvrzením, že se nejednalo o klasickou dotaci, ale o pomoc podnikatelským subjektům. Ačkoliv zde totiž v době poskytování dotace panovala nejistá atmosféra způsobená pandemií, nelze porušovat právní předpisy, kterými je žalovaný vázán. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. U stěžovatelky nemohlo být založeno ani legitimní očekávání, a to především z důvodu rozsudku NS ze dne 6. 12. 2020, sp. zn. 30 Cdo 1529/2022, a rozsudku NSS ze dne 30. 9. 2015, čj. 9 Ads 83/2014-46. Pouhý fakt, že stěžovatelka získala dotaci na základě předchozí výzvy, která ovšem stanovila jiná pravidla pro poskytnutí dotace, nemohl založit legitimní očekávání stěžovatelky, že obdrží dotaci i podle nové Výzvy č. 3.3.

3. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Stěžovatelka uplatnila námitku nepřezkoumatelnosti, NSS proto nejprve posoudil, zda napadený rozsudek netrpí namítanými nedostatky. Z četných rozsudků NSS (viz rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS; ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003-52; ze dne 16. 12. 2008, čj. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS) je patrné, že aby rozhodnutí bylo přezkoumatelné, musí být zřejmé, z jakých podkladů soud vycházel, které skutečnosti vzal za prokázané a jaké úvahy jej vedly ke konečnému rozhodnutí. Napadené rozhodnutí městského soudu pak splňuje všechny zmíněné předpoklady přezkoumatelnosti.

[12] Tvrdí-li stěžovatelka, že se městský soud nevypořádal se všemi argumenty, které uvedla v žalobě, NSS souhlasí se žalovaným, že městským soudem „opomenuté“ námitky nebyly v žalobě uvedeny. Pokud je proto stěžovatelka uplatnila až při jednání, nelze je považovat za přípustné (ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s.), neboť jednání proběhlo až o rok později. Nejednalo se přitom o pouhé rozvedení v žalobě již uplatněných námitek. Lze proto učinit dílčí závěr, že městský soud všechny námitky uvedené v žalobě vypořádal. Tato námitka proto není důvodná.

[13] Namítá-li stěžovatelka, že se městský soud nevypořádal s tvrzením týkajícím se porušení rozpočtových pravidel, nelze jí dát za pravdu. Tuto (velmi obecně formulovanou) námitku totiž stěžovatelka v žalobě spojila *„se svévolnou, a především nikdy nezveřejněnou změnou pravidel posuzování žádostí o poskytnutí dotace dle Výzvy č. 3.3.“* Tímto tvrzením se však městský soud dostatečně zabýval a námitce stěžovatelky, že došlo k neoprávněné změně podmínek Výzvy č. 3.3., nelze přisvědčit. Žalovaný totiž v rámci programu podpory vydal několik výzev, a splnila-li proto stěžovatelka podmínky jiné předchozí výzvy (Výzvy č. 2) a domnívala se, že obdrží finanční pomoc také na základě Výzvy č. 3.3., souhlasí NSS se žalovaným, že takový postup jde k tíži stěžovatelky. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že stěžovatelka žádost o poskytnutí dotace podávala na formuláři k Výzvě 3.3.A. a musela si proto být vědoma, že jde o odlišnou výzvu. Jiná situace by samozřejmě nastala tehdy, zveřejnil-li by žalovaný výzvu k podávání žádostí o podporu a v rámci této jedné výzvy by náhle změnil podmínky. To však stěžovatelka ani netvrdí.

[14] Podle stěžovatelky městský soud uvažoval chybně, nepřisvědčil-li námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného a z tohoto důvodu je nezrušil. Ani této námitce nelze přisvědčit. Městský soud se totiž námitkou stěžovatelky zabýval a uvedl, že *„odůvodnění rozhodnutí je sice poměrně stručné, je však z něj seznatelné, co bylo posuzováno, jak byl zjištěn skutkový stav i jak byl právně posouzen. V odůvodnění jsou konkrétně vymezené uplatněné výdaje, které žalobkyně učinila součástí své žádosti, tyto výdaje jsou charakterizovány, a v tomto ohledu pak dále posouzeny. Takto zjištěné skutečnosti pak korespondují s podklady, které jsou obsaženy ve správním spise. Soud tak dospěl k závěru, že bylo dostatečně s ohledem na povahu věci odůvodněno, proč žalobkyně nesplňuje podmínky výzvy a tím tedy nemá právo na vyplacení dotace.“* NSS s tímto posouzením městského soudu plně souhlasí.

[15] Stěžovatelka zpochybňuje povahu poskytnutí finanční pomoci – prý se nejednalo o klasickou dotaci. Z Výzvy č. 3.3. je však patrné, že se jednalo o finanční pomoc ve formě nenárokové dotace. Cílem programu podpory bylo poskytnout podporu podnikajícím subjektům za účelem zmírnění negativních dopadů omezení spojených s opatřeními v boji proti pandemii onemocnění Covid-19 v oblasti kultury, avšak po splnění stanovených podmínek. Jak plyne z rozsudku NSS ze dne 5. 10. 2023, čj. 4 Afs 266/2022-36: *„poskytování dotací ze státního rozpočtu je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů, tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodiní ze strany státu a jakousi protiváhou tohoto dobrodiní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána.“*

[16] Podmínky pro poskytnutí dotace v nyní posuzované věci jsou podle názoru NSS vymezeny srozumitelně a nelze proto přisvědčit stěžovateli, že je možné je vykládat více

pokračování

způsoby. V čl. 10.3. je uvedeno, že uznatelné náklady musí být využity na provoz, tedy že je nelze využít pro jinou či odloženou akci/další činnost. Dále v čl. 10.4.i. stojí, že o provozní náklad se nejedná v případě, že jde o investiční náklad či danou věc/službu bude možné využít v budoucnu. V čl. 10.5.vi. je pak uvedeno, že mezi uznatelné náklady patří také finanční služby a leasingy. Právě s ohledem na poslední článek je dle stěžovatelky sporný výklad celé Výzvy č. 3.3.

[17] S tímto názorem však NSS nesouhlasí. Stěžovatelka totiž uplatnila jako uznatelný výdaj jednotlivé splátky plynoucí ze smlouvy o úvěru na pořízení světelné a zvukové techniky. Z podmínek je přitom patrné, že jednotlivé potenciálně uznatelné výdaje (vymezené v čl. 10.5. Výzvy č. 3.3.) je nutné poměřovat optikou generálního pravidla – tedy že pořízené služby/věci nelze využít pro jinou či odloženou akci/další činnost a že se nejedná o investiční náklad (věc či službu), kterou bude možné využít v budoucnu. Je tedy zřejmé, že mezi stranami není sporné, zda je možné finanční prostředky čerpané na základě úvěrové smlouvy uplatnit jako uznatelný náklad, ale *jak, resp. k čemu* byly tyto finanční prostředky využity. Sloužil-li by úvěr k pokrytí provozních nákladů a zároveň by nebylo možné pořízené služby či věci použít v budoucnu, splnila by stěžovatelka podmínky předepsané poskytovatelem dotace. V tomto případě však nelze stěžovatelce přisvědčit, že podmínky jsou nejednoznačné ani že předepsaná kritéria splnila. Dotace poskytované v souvislosti s pandemií onemocnění Covid-19 byly určeny na pokrytí nezbytných provozních nákladů v daném období, a nikoliv pro nákup nové techniky a vlastní obohacení. Lze proto uzavřít, že podmínky ve Výzvě č. 3.3. byly stanoveny jednoznačně, přičemž stěžovatelka je nesplnila.

4. Závěr a náklady řízení

[18] NSS na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[19] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v posuzované věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2024

Vojtěch Šimíček
předseda senátu